

ISSN 2181-1008
DOI 10.26739/2181-1008

ЖУРНАЛ

гепато-гастроэнтерологических
исследований

Ежеквартальный
научно-практический
журнал

№3.2 (том II) 2021

ISSN 2181-1008 (Online)

Научно-практический журнал
Издается с 2020 года
Выходит 1 раз в квартал

Учредитель

Самаркандский государственный
медицинский институт

Главный редактор:

Н.М. Шавази д.м.н., профессор.

Заместитель главного редактора:

М.Р. Рустамов д.м.н., профессор.

Редакционная коллегия:

Д.И. Ахмедова д.м.н., проф.;
Л.М. Гарифулина к.м.н., доц.
(ответственный секретарь);
Ш.Х. Зиядуллаев д.м.н., доц.;
Ф.И. Иноятова д.м.н., проф;
М.Т. Рустамова д.м.н., проф;
Б.М. Тожиев д.м.н., проф.;
Н.А. Ярмухамедова к.м.н., доц.

Редакционный Совет:

Р.Б. Абдуллаев (Ургенч)
М.Дж. Ахмедова (Ташкент)
М.К. Азизов (Самарканд)
Н.Н. Володин (Москва)
Х.М. Галимзянов (Астрахань)
С.С. Давлатов (Самарканд)
Т.А. Даминов (Ташкент)
М.Д. Жураев (Самарканд)
А.С. Калмыкова (Ставрополь)
А.Т. Комилова (Ташкент)
М.В. Лим (Самарканд)
Э.И. Мусабаев (Ташкент)
В.В. Никифоров (Москва)
А.Н. Орипов (Ташкент)
Н.О. Тураева (Самарканд)
А. Фейзиоглу (Стамбул)
Б.Т. Холматова (Ташкент)
А.М. Шамсиев (Самарканд)

Журнал зарегистрирован в Узбекском агентстве по печати и информации

Адрес редакции: 140100, Узбекистан, г. Самарканд, ул. А. Темура 18.

Тел.: +998662333034, +998915497971

E-mail: hepato_gastroenterology@mail.ru.

Sharipov Rustam Khaitovich,
Samarqand davlat tibbiyot institute pediatriya
va umumiy amaliyot kafedrasida, tibbiyot fanlari doktori, O'zbekiston

Rasulova Nodira Alisherovna,
Samarqand davlat tibbiyot institute pediatriya
va umumiy amaliyot kafedrasida assistenti
O'zbekiston

Ahmedova Mahbuba Mahmudovna,
Samarqand davlat tibbiyot institute pediatriya
va umumiy amaliyot kafedrasida dotsenti
O'zbekiston

Rasulov Alisher Sobirovich,
Samarqand davlat tibbiyot instituti pediatriya
va umumiy amaliyot kafedrasida dotsenti,
O'zbekiston

Irbutaeva Lola Tashbekovna
Samarqand davlat tibbiyot institute pediatriya
va umumiy amaliyot kafedrasida assistenti,
O'zbekiston

BRONXOOBSTRUKTIV SINDROMNI INGALASYON USULINING ZAMONAVIY IMKONIYATLARI

ANNOTASIYA

Ishning maqsadi yosh bolalarda bronxodilatatorlarning klinik samaradorligini solishtirish edi. 48 nafar bemorda klinik ma'lumotlar tahlili o'tkazildi. Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, I guruh bemorlarida (24) nebutamolni qo'llash taxipnening og'irligining tezroq pasayishiga, umumiy holatning yaxshilanishiga, bronxial obstruksiya belgilarining yo'qolishi, nazolabial uchburchakning siyanozi va yo'talning pasayishiga yordam berdi. Eufillinni qabul qilgan II guruh bolalarida (24) ijobiy dinamika kechroq va kam sonli bemorlarda qayd etilgan. Eufillin bilan davolangan bemorlarni davolashning 2-3 kunida obstruksiyaning bartaraf etish bemorlarning atigi 66,6 foizida qayd etilgan, nebutamolni qo'llash paytida bemorlarning 91 foizida bronxo-obstruktiv sindromning to'liq yengilligi qayd etilgan. Shunday qilib, yaxshi o'zgarish va bemorlarning klinik holatining tez yaxshilanishi bronxial obstruksiyaning davolashda nebutamolni qo'llash afzalligini isbotlaydi.

Kalit so'zlar: bolalar, bronxo-obstruktiv sindrom, baholash

Sharipov Rustam Xaitovich,
Doctor of Medical Sciences, Associate Professor, Department of Pediatrics and General Practice

Rasulova Nodira Alisherovna,
Faculty of Postgraduate Education

Ahmedova Mahbuba Mahmudovna,
Assistant at the Department of Pediatrics and General Practice

Rasulov Alisher Sobirovich,
Associate Professor at the Department of Pediatrics and General Practice

Irbutaeva Lola Tashbekovna,
Associate Professor at the Department of Pediatrics and General Practice
Samarkand State Medical Institute
Samarkand, Uzbekistan

MODERN OPPORTUNITIES OF INHALATION METHOD OF BRONCHO-obSTRUCTIVE SYNDROME

ANNOTATION

By the purpose of work was the comparison of clinical efficiency Bronchodilatation at children of early age. Carried out analyzing of clinical results at 48 patients. The received results have shown, that at the patients 1st of group (24) applications Salbutamol promoted faster reduction of tachiapnea, improvement of a common condition of the patient, reduction of cyanosis at nose lips triangle and cough, disappearance of bronchobstruction symptoms. Whereas at 2nd group (24) of children receiving auphilin positive dynamic is marked in later terms and in small quantity of the patients. For 2-3 days of treatment the patients with auphilin купирование обструкции it was marked only at 66, 6 % of the patients, at application Salbutamol the complete removal bronchobstruction was marked at 91 % of the patients. Thus, a good transforming of patient and the fast improvement of a clinical status of the patients, prove advantage assignment of Salbutamol of bronchobstruction treatment.

Key words: children, obstructive conditions, assessment

Dolzarbli. So'nggi paytlarda nebutamolning ingalasiyon terapiyasining havo yo'llarining obstruksiyasiga ijobiy ta'sirini ko'rsatadigan bir qator tadqiqotlar paydo bo'ldi [2,5]. Biroq, preparatni og'iz orqali yuborishning yosh bolalarga ta'sirini o'rganadigan etarlicha tadqiqotlar mavjud emas.

Ma'lumki, eufillin bronxo-obstruktiv sindromni davolashda qo'llaniladigan eng mashhur dorilardan biridir [3]. Shu bilan birga, u kichik terapevtik kenglikga ega, uzoq yarimparchalanish davriga ega va markaziy asab tizimi, yurak-qon tomir tizimi va boshqa organlar tomonidan bir qator nojo'ya ta'sirlarni keltirib chiqaradiganligi sababli, uni qo'llashda biroz ehtiyot bo'lishni talab qiladi [1,4].

Yuqorida aytilganlarning barchasi bronxial obstruksiyani eng kam yon ta'sirga olib keladigan chaqaloqlarda qo'llash uchun eng samarali va qulay doridarmonlarni izlash zarurligini taqozo etadi.

Ishning maqsadi yosh bolalarda bronxodilatatorlarning klinik samaradorligini solishtirish edi.

Materiallar va tadqiqot usullari. Ushbu maqsadga erishish uchun 48 nafar bemorda klinik ma'lumotlar tahlili o'tkazildi. Bolalar nebutamol va eufillinni qo'llash bo'yicha 2 guruhga bo'lingan. Terapevtik chora-tadbirlarning samaradorligini nazorat qilish uchun barcha kuzatilgan bemorlarda bronxodilatatorlar bilan davolashdan oldin va keyin EKG tekshiruvi o'tkazildi.

Arterial qonning gemoglobinini kislorod bilan to'yinganligini teri orqali aniqlash dorilarni qo'llashdan oldin NELLCOR pulsoksimetr apparati yordamida va dinamikada nebutamol va eufillin kiritilgandan keyin 60 daqiqa, 24 soat, 48 soat, 72 soatdan keyin amalga oshirildi.

Tadqiqot natijalari va ularning muhokamasi. Kuzatilgan bemorlarning umumiy ahvoli 81,2% (n-39) da o'rtacha og'ir, 18,8% (n-9) da og'ir edi. Tekshiruvda qayd etilgan: deyarli barcha bemorlarda terining rangparligi, nazolabial uchburchakning siyanozi, burun qanotlarining shishishi. O'pka auskultatsiyasida barcha kuzatilgan bemorlarda quruq, o'rta, katta pufakchali, shuningdek, bitta mayda pufakchali xirillash xususiyati eshitildi. Yurak-qon tomir tizimi tomonidan barcha bemorlarda yurak tovushlari bo'g'iq edi.

I guruh bemorlari (n-24) kompleks terapiya doirasida og'iz orqali nebutamolni qabul qilishdi (1 mg/ml).

II guruhga, shuningdek, kompleks terapiya doirasida kuniga 3 marta 1 kg tana vazniga 4-6 mg boshlang'ich dozada eufillin buyurilgan, so'ngra 3 mg / kg quvvatlovchi dozasi o'tgan 24 bola kiritilgan.

Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, 1-guruhdagi bemorlarda klinik yaxshilanish ancha tez sodir bo'ldi: nebutamol kiritilgandan keyin 60-daqiqada taxipnea og'irligining pasayishi qayd etildi, 22 nafar bemorda 2-3-kunlarda ahvolining yaxshilanishi, nazolabial uchburchak siyanozining pasayishi va yo'talning qisqarishi va nafas qisilishi, bronxial obstruksiya belgilarining yo'qolishi kuzatildi. II guruh bolalarida 17 bemorda ijobiy dinamika kuzatildi: davolashning 3-kunida 11 nafar bemorda bronxo-obstruktiv sindromning to'liq engilligi kuzatildi; balg'amli yo'tal davolashning 5-6 kunda yo'qolgan. 6 nafar bemorda faqat bir oz yaxshilanishga erishildi: balg'am shilimshiq bo'lib qoldi, uning miqdori kamaydi. Tadqiqotlarimiz natijalari shuni ko'rsatdiki, nebutamol olgan bemorlarda intoksikatsiya belgilarining yo'qolishi 2-3 kunlarda bemorlarning 91,6 foizida, II guruhda esa bu ko'rsatkich 79,1 foizni tashkil etdi. Bronxo-obstruktiv sindromning engilligi alohida qiziqish uyg'otadi: masalan, eufillin bilan og'rigan bemorlarni davolashning 2-3-kunlarida obstruksiyani engillashtirish bemorlarning atigi 66,6 foizida, nebutamolni qo'llash bilan bronxo-obstruktiv sindromni to'liq bartaraf etishda qayd etilgan. 91% bemorlarda obstruktiv sindrom qayd etilgan. Nebutamolni qabul qilgan bemorlarda balg'am chiqarish bilan yo'tal 7-kunda bemorlarning 91,6% da, taqqoslash guruhida esa 7-kuni 66,6% nafar bemorlarda yo'qolgan.

I guruh bolalarida qonning kislorod bilan to'yinganligi normallasdi va kuzatuvning 60-daqiqasida (55%) qonning kislorod bilan to'yinganligining statistik jihatdan sezilarli o'sishi aniqlandi. II guruhda parallel ravishda qonning kislorod bilan to'yinganligining ortishi ham qayd etilgan, ammo u kamroq (35%) aniqlangan.

1-guruh bolalarida biz yurak urish tezligining pasayishini kuzatdik, bu bronxial obstruksiyaning og'irligi va nafas olish apparatlariga yukning pasayishi, katta va kichik qon aylanishida qon tomirlarining qarshiligining pasayishi bilan izohlanishi mumkin. Holbuki, II guruh bemorlarida a preparatni qo'llaganidan keyin 60-daqiqada taxikardiya qayd etilgan va bu ko'rsatkichdagi farqlar tadqiqotning butun davri davomida sezilarli darajada saqlanib qolgan.

1-guruhdagi bemorlarda terapiya boshlanishidan oldin sodir bo'lgan markaziy asab tizimidan yuqori qo'zg'aluvchanlik belgilarining og'irligining pasayishi kuzatildi, bu, jumladan, o'pka nafas olish funktsiyasining

yaxshilanishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. II guruhdagi 2 nafar (8,3%) bolalarda markaziy asab tizimidan yuqori qo'zg'aluvchanlik belgilarining kuchayishi kuzatildi, bu eufillinning nojo'ya ta'sirining rivojlanishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Biroq, umuman olganda, bu hodisalar doimiy emas edi va preparatni to'xtatish fonida tezda yo'qoldi.

Nebutamolning klinik samaradorligining yana bir muhim ko'rsatkichi eufillin terapiyasi bilan solishtirganda kasalxonada qolishning 2,6 kunga qisqarishi bo'lib, u o'rtacha $7,4 \pm 0,6$ yotoq kunini $10,0 \pm 0,6$ ga teng.

Shunday qilib, yaxshi bardoshlik, dozalashni engilligi, to'g'ri qabul qilish texnikasini o'rganishning hojati yo'qligi, bemorlarning klinik holatining sezilarli yaxshilanishi va yurak-qon tomir tizimidan jiddiy nojo'ya ta'sirlarning yo'qligi bronxial obstruksiyaning davolashda nebutamolni tavsiya etishga imkon beradi. Bu ayniqsa, inhalasyon terapiyasini o'tkazishda qiyinchiliklarga duch keladigan yosh bolalar uchun to'g'ri keladi. O'tkir

obstruktiv bronxitni davolash bo'yicha tajribamiz engil va o'rtacha og'irlikdagi bemorlarda nebutamolni qo'llash imkoniyatini ko'rsatadi. Jiddiy bronxial obstruksiya nebutamolning nebulizatsiyasiga afzallik berish kerak, bu esa qisqa vaqt ichida ta'sirga erishish imkonini beradi.

Xulosa:

1. Bolalarda nebutamol bilan og'iz terapiyasi yaxshi tolerantlik, nojo'ya ta'sirlarning yo'qligi va to'g'ri texnikani o'rganish zarurati tufayli eng maqbuldir.

2. Og'iz orqali yuboriladigan nebutamoldan foydalanish yosh bolalarda bronxial obstruksiya eufillinga qaraganda tezroq va barqaror ta'sir ko'rsatadi.

3. Asosiy hayotiy ko'rsatkichlar va gemoglobinning kislorod bilan teri orqali to'yinganligini pulsoksimetriya usuli bilan o'rganish bronxodilatator dorilarni qabul qilgandan keyin 60 minut, 24 soat, 48 soat, 72 soat o'tgach amalga oshirilishi kerak. Bu ketma-ketlik ulardan nafaqat diagnostika maqsadida, balki davolash samaradorligini kuzatish uchun ham keng foydalanish imkonini beradi.

Список литературы/Иqtiboslar/References

1. Zubarenko A.V., Portnova O.A., Stoeva T.V. Osnovnie principi etiopatogeneza, diagnostiki i differensial'noy diagnostiki bronxoobstruktivnogo sostoyaniya u detey. // Zdorov'e rebenka. -2007.-№4(7).-S.95-99
2. Nedel'skaya S.N., Boyarskaya L.N., Shumnaya T.E. i dr. Faktori riska razvitiya obstruktivnogo bronxita u detey rannego vozrasta.//Zdorov'e rebenka.-2007.-№3(6).-S.14-17
3. Oxotnikova Ye.M. Sindrom bronxial'noy obstruksii i allergicheskogo geneza u detey rannego vozrasta i mukoliticheskaya terapiya. // Zdorov'e rebenka.-2007.-S.82-86
4. Soroka Yu.A., Chernisheva O.E., Levchenko S.A., Fomenko T.A. Algoritm okazaniya neotlojnoj pomoshi detyam rannego vozrasta s bronxoobstruktivnim sindromom.// Pediatriya na poroge tret'ego tisyacheletiya: Sb.nauch. trudov, posvyashenny 85 letiyu professora Ye.M. Vitebskogo.- Donesk,-2007.-S. 82-86
5. Yulish Ye.I., Bolichevseva I.V., Gadeskaya S.G., Vakulenko S.I. Osobennosti terapii residiviruyushego obstruktivnogo bronxita u detey rannego vozrasta, infisirovannimi vnutrikletochnimi patogenami.// Sovremennaya pediatriya.-2007.-№3.-S.175-178

Sharipov R.Kh., Rasulova N.A., Akhmedova M.M., Rasulov A.S., Irbutaeva L.T. BRONXOOSTRUKTIV SINDROMNI INGALASYON USULINING ZAMONAVIY IMKONIYATLARI	134
Sharipov R.Kh., Rasulova N.A., Akhmedova M.M., Rasulov A.S., Irbutaeva L.T. YOSH BOLALARDA MINIMAL MIYA NIZMATLARINI TUZATISH USULLARI	137
Sharipov R.Kh., Rasulova N.A., Akhmedova M.M., Rasulov A.S., Irbutaeva L.T. GIPOVITAMINOZ D RIVOJLANISHIDA KO'RSATILGAN FAKTORLARNI ANIQLASH USULLARI	140
Shavazi N.M., Kardzhavova G.A., Lim M.V., Ibragimova M.F. FEATURES OF THE CURRENT OF ACUTE MYOCARDITIS IN CHILDREN ON THE BACKGROUND OF COMMUNITY-ACQUIRED PNEUMONIA	143
Shirov B.F., Yanova E.U., Turdumatov J.A. ULTRASOUND ASSESSMENT OF VARYING DEGREES OF HIP DYSPLASIA IN NEONATES	146
С ЮБИЛЕЕМ!	150

Подписано в печать 22.11.2021.

Формат 60×84 1/8

Усл. п.л. 16,51

Заказ 255

Тираж 30 экз.

Отпечатано в типографии

СамГосМИ.

140151, г. Самарканд,

ул. Амира Темура, 18